

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10Co/696/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5114201137
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 05. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Róbert Urban
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2016:5114201137.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Róberta Urbana a sudcov JUDr. Amálie Paulerovej a JUDr. Erika Vargu, v právnej veci navrhovateľa Mesto Žilina, so sídlom Žilina, Námestie obetí komunizmu 1, IČO: 00 321 796, proti odporcovi FUNERAL & spol. s r.o., so sídlom Žilina, Makovického 10, IČO: 36 394 777, právne zastúpenému Advokátskou kanceláriou Hagara-Hagarová, s.r.o., so sídlom Žilina, D. Dlabača 35, o zriadenie vecného bremena, na základe odvolania navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Žilina č. k. 6C/22/2014-64 z 9. júna 2015 takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e .**

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd zamietol (v celom rozsahu) návrh navrhovateľa, keď konštatoval, že na jeho strane nie je daná aktívna vecná legitímácia vo vzťahu k uplatňovanému nároku podľa § 151o ods. 3 Obč. zák. Z dotknutého zákonného ustanovenia (prioritne) vyplýva, že subjekt domáhajúci sa jeho aplikácie musí byť vlastníkom stavby. Okresný súd preto primárne riešil otázku, či cintorín je stavbou v zmysle občianskeho práva. Vychádzal zo zákonnej definície pojmu cintorín (§ 2 písm. v/ zákona č. 131/2010 Z.z. o pohrebníctve), z ktorej nie je možné vyvodiť záver o tom, že by cintorín mal charakter stavby podľa § 119 ods. 2 Obč. zák. Zároveň poukázal na to, že ani Stavebný zákon nepovažuje cintorín za stavbu. Dotknutému konštatovaniu nasvedčuje i zákon č. 66/2009 Z.z. (na ktorý odkazoval navrhovateľ), lebo označený predpis rozlišuje medzi právnymi pojmami „stavba“ a „cintorín“. Ak by sa akceptoval výklad prezentovaný navrhovateľom, potom by stavbou bola i verejná zeleň, čo „je však nepochybne logickým a právnym nezmyslom“.

2. Okresný súd uviedol, že na dotknutom (zásadnom) závere nič nemení fakt, že v roku 1981 (1984) bolo vydané stavebné (kolaudačné) rozhodnutie na stavbu „Pochovávacie blok - Cintorín Žilina“. Zo súvisiacich dokumentov vyplýva, že predmetom povoľovacieho konania podľa stavebno-technických predpisov boli prístupové komunikácie, ich odvodnenie a kamenné schodište pre peší ťah. Tieto predstavujú „len“ určitú kvalitu pozemku, jeho stvárnenie, či spracovanie; nemôžu byť teda súčasne pozemkom i stavbou. Okresný súd doplnil, že sa javí, že predávajúcim pozemku KN-C parc. č. 2110/19 kat. úz. E. (ďalej bez uvádzania katastrálneho územia; všetky označenia nehnuteľností sa týkajú iba kat. úz. E.) bol zrejme práve navrhovateľ, cez ktorý pozemok chce teraz zriadiť právo prístupovej cesty.

3. Nad bezprostredný rámec právneho posúdenia okresný súd konštatoval, že naplnený nie je ani ďalší predpoklad pre rozhodnutie podľa § 151o ods. 3 Obč. zák., a to, že navrhovateľ nie je vlastníkom príslušného pozemku. Na samotnom pozemku KN-C parc. č. 2110/2, ktorého vlastníkom je navrhovateľ, sa nachádza verejná komunikácia. To, že z tejto sa nedá všetkými spôsobmi (napr. motorovým vozidlom) prejsť na tú časť KN-C parc. č. 2110/2, na ktorej je situovaný cintorín, nič nemení na konštatovaní o nesplnení ani tejto ďalšej podmienky pre aplikáciu § 151o ods. 3 Obč. zák. Okresný súd doplnil,

že existencia zmluvného vzťahu medzi účastníkmi ohľadne správy a údržby pohrebísk (ani na ňu nadväzujúce súvislosti) nemali k predmetu konania žiaden vzťah.

4. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. tak, že v spore úspešnému odporcovi priznal ich náhradu vo výške 332,68 eur, ktorú výšku konkrétne a podrobne odôvodnil.

5. Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie navrhovateľ, ktorý sa domáhal jeho zrušenia a vrátenia veci na ďalšie konanie. Poukazoval na § 43c ods. 1 písm. k/ Stavebného zákona, podľa ktorého medzi nebytové budovy (a teda stavby) patria aj cintoríny. Nadväzne neobstojí záver okresného súdu o tom, že cintorín nie je stavbou podľa Stavebného zákona. Úvahu okresného súdu o rozlišovaní pojmu „stavba“ a „cintorín“ v zákone č. 66/2009 Z.z. nepovažoval odvolateľ „za nijako podstatnú“; naopak, aj podľa § 2 (správne § 1 ods. 2; pozn. odvolacieho súdu) tohto zákona mal za to, že cintorín má svoj vlastný právny režim rozdielny od právneho režimu pozemku. Podľa navrhovateľa cintorín nie je jeho súčasťou a ani úpravou. V danej spojitosti doplnil, že na základe definície v zákone č. 131/2010 Z.z. o pohrebníctve by bolo možné cintorín považovať za hromadnú vec, ktorá navonok vystupuje ako jedna vec, pričom vlastníckymi jednotlivých častí sú rôzne osoby.

6. Navrhovateľ nesúhlasil ani so záverom o jeho možnosti zabezpečiť si prístup inak, než cez pozemok odporcu. V tomto smere namietal nevykonanie ohliadky a zdôrazňoval verejnoprospešný charakter stavby (cintorína), z ktorého titulu (taktiež za účelom údržby) je nevyhnutné zabezpečiť prístup i motorovými vozidlami. Dodal, že napriek jeho snahe nie je možné na prístup k cintorínu využiť inú časť pozemku KN-C parc. č. 2110/2. Na záver uviedol, že prekážkou zriadenia vecného bremena v zmysle „českej judikatúry“ a slovenskej právnej literatúry nie je to, že sám navrhovateľ v minulosti scudzil pozemok, cez ktorý žiada zriadiť právo cesty, a teda si sám zabránil prístupu k cintorínu.

7. Odporca žiadal napadnutý rozsudok potvrdiť. Mal za to, že okresný súd sa vecou veľmi podrobne zaoberal a presvedčivým spôsobom odôvodnil svoj právny záver.

8. Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v rozsahu vymedzenom ustanovením § 212 ods. 1, 2 písm. b/ O.s.p. a bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 za súčasnej aplikácie § 156 ods. 3 O.s.p.) napadnutý rozsudok potvrdil ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 O.s.p.

9. V prejednávanej veci je zásadným posúdenie otázky, či cintorín je stavbou v zmysle občianskoprávných predpisov. Len v prípade kladnej odpovede totiž prichádza do úvahy postup podľa § 151o Obč. zák. (vrátane skúmania splnenia i ďalších podmienok), t.j. zriadenie vecného práva k príslušnému pozemku; v konkrétnostiach súdeného prípadu k pozemku vo vlastníctve odporcu KN-C parc. č. 2110/19.

10. Odvolateľ pri svojej argumentácii v prospech záveru, že cintorín je stavbou v zmysle § 119 ods. 2 Obč. zák. poukazuje predovšetkým na Stavebný zákon. Zodpovedá pritom obsahu úpravy Stavebného zákona, že prostredníctvom vymedzenia pojmu nebytové budovy je možné v zmysle jeho ustanovenia § 43c ods. 1 písm. k/ dospieť k stanovisku, že podľa Stavebného zákona je (aj) cintorín stavbou. Dotknutá právna norma bola do Stavebného zákona začlenená novelizáciou vykonanou zákonom č. 237/2000 Z.z. Z dôvodovej správy k vládnemu návrhu tohto zákona (osobitná časť bod 37 týkajúci sa tiež § 43 až § 43c Stavebného zákona v aktuálnom znení) je nepochybné, že „nejde o vymedzenie pojmu stavba pre občianskoprávne účely, ale výlučne o administratívnoprávne vymedzenie pre účely Stavebného zákona a jeho vykonávacích predpisov“.

11. Zároveň dôvodová správa zdôrazňuje, že členenie stavieb na pozemné stavby (budovy) a inžinierske stavby je prevzaté z medzinárodnej štatistickej klasifikácie stavieb UNESCO, ktoré rešpektuje aj právne predpisy Európskej únie, na ktoré bolo nutné prihliadať v procese pristupovania Slovenskej republiky k Európskej únii. Potreba harmonizácie, resp. priblíženia vnútroštátnej právnej úpravy právu Európskej únie rezonuje tak vo všeobecnej časti dôvodovej správy, ako aj vo vyššie spomínanom bode jej osobitnej časti. Nadväzne možno uzavrieť, že skutočnosť, že Stavebný zákon medzi stavby klasifikuje aj cintoríny, nie je určujúcou pri zodpovedaní otázky, či má cintorín charakter stavby v občianskoprávnom zmysle. Inými slovami, čiastočná nepresnosť v posúdení okresného súdu (že cintorín nie je stavbou podľa Stavebného zákona) nie je spôsobilá podmieniť vecnú nesprávnosť napadnutého rozsudku.

12. Na rozdiel od dotknutej nepresnosti vo vzťahu k Stavebnému zákonu sa krajský súd stotožňuje so záverom/so spôsobom výkladu § 1 ods. 1, 2 zák. č. 66/2009 Z.z. okresným súdom, t.j., že i z daného predpisu nepriamo vyplýva, že cintorín nie je stavbou z hľadiska § 119 ods. 2 Obč. zák. Predmetný právny predpis reguluje majetkovoprávne usporiadanie pozemkov, to znamená nepochybne občianskoprávne

vzťahy, v dôsledku čoho má jeho úprava relevantnejší vzťah k vymedzeniu obsahu pojmu stavba podľa Občianskeho zákonníka než Stavebný zákon.

13. V prvom odseku danej právnej normy je výslovne a jednoznačne zadefinované, že zákon č. 66/2009 Z.z. upravuje usporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemkom pod stavbami. Druhý odsek umožňuje jeho primerané použitie aj na usporiadanie vlastníckych vzťahov „k pozemkom, na ktorých je umiestnený cintorín,....športový areál alebo verejná zeleň“. Pokiaľ by zákonodarca považoval cintorín za stavbu v zmysle občianskeho práva, nebolo by potrebné osobitne ho uvádzať v druhom odseku, keďže na pozemok, na ktorom je umiestnený cintorín, by sa vzťahoval už prvý odsek ako na pozemok pod stavbou.

14. Zvolenej legislatívnej konštrukcii zákonodarcu zodpovedá i (názorný) poukaz okresného súdu na súvislosť s verejnou zeleňou. Pri výklade právnej normy je totiž potrebné postupovať tak, aby výklad obstál vo vzťahu ku všetkým eventualitám z neho vyplývajúcim. Pri eventualite, že cintorín má byť stavbou podľa výkladu § 1 ods. 2 zákona č. 66/2009 Z.z. by (naozaj) verejná zeleň mala byť tiež nehnuteľnosťou.

15. Napokon ani z legálnej definície v zmysle § 2 písm. v/ zákona č. 131/2010 Z.z. („cintorín je pohrebisko určené na pochovanie“) nie je možné dospieť ku konštatovaniu, že by cintorín mal byť považovaný za stavbu v zmysle občianskeho práva. Samotný odvolateľ na základe dotknutej právnej normy takýto záver ani nevyslovuje, len uvádza, že cintorín by bolo možné považovať za hromadnú vec. Bez ohľadu na to, že túto svoju úvahu bližšie nerozvádza, aj z konkrétností súdnej veci je zrejmé, že sám navrhovateľ cintorín za takúto hromadnú vec (s rôznymi vlastníkmi jej jednotlivých častí) nepovažuje. Naopak, za výlučného vlastníka označuje iba seba. Predmetná úvaha navrhovateľa nezodpovedá ani tomu, že v zmysle zákona č. 131/2010 Z.z. nie je prepožičanie hrobového miesta predmetom vlastníctva toho, kto ho môže užívať na základe nájomnej zmluvy (§ 21 ods. 1 označeného zákona).

16. Len pre úplnosť krajský súd dodáva, že taktiež v zmysle judikatúry (či už českej, ktorú akceptuje i navrhovateľ, alebo slovenskej) nie je možné dospieť k záveru, že cintorín by mal mať povahu stavby - nehnuteľnej veci v zmysle § 119 ods. 2 Obč. zák. Naopak, v analogických prípadoch (napr. parkovisko, miestna a účelová komunikácia, tenisové dvorce, či rybník) je judikatúra jednotná v tom, že nejde o samostatné veci - stavby v zmysle občianskeho práva hmotného. Takéto stanovisko platí i vo vzťahu k cintorínu. Svojou povahou ide o spracovanie pozemku, resp. určitý (špecifický a štátom prostredníctvom záväzných právnych noriem výrazne regulovaný) spôsob využitia pozemku.

17. Z doteraz konštatovaného vyplýva, že rozhodujúci záver okresného súdu o tom, že cintorín nie je stavbou v zmysle § 119 ods. 2 Obč. zák. je vecne správny. Nadväzne neprichádza do úvahy aplikácia § 151o ods. 3 Obč. zák., ktorej prvotnou podmienkou je práve vlastníctvo stavby. Z daného titulu sa odvolací súd bližšie nezaoberal argumentáciou navrhovateľa viažucou sa k ďalším podmienkam pre zriadenie vecného bremena v zmysle § 151o ods. 3 Obč. zák., keďže táto (ani v prípade jej opodstatnenosti) už nemohla zvrátiť výsledok sporu.

18. Odvolací súd ako vecne správny potvrdil aj odvolaním výslovne nenapadnutý, ale od rozhodnutia vo veci samej závislý, výrok o trovách prvostupňového konania. Vo vzťahu k dotknutému výroku odvolateľ neuviedol žiadne námietky, ktoré by čo i len hypoteticky sponchybňovali jeho vecnú správnosť. Odvolací súd je pritom aj v tejto časti rozhodovania v zmysle § 212 ods. 1 O.s.p. viazaný konkrétnymi dôvodmi odvolania.

19. O trovách odvolacieho konania rozhodol krajský súd tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal. Odvolateľ - navrhovateľ nebol v tomto štádiu konania úspešný, a preto podľa § 142 ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. nemá právo na náhradu jeho trov. Odporca si náhradu trov odvolacieho konania síce uplatnil, ale krajský súd nepovažoval dotknuté trovy za účelne vynaložené.

20. Tieto trovy mali spočívať v trovách právneho zastúpenia za vyjadrenie k odvolaniu navrhovateľa. Predmetné vyjadrenie však neobsahuje žiadnu (proti)argumentáciu na tvrdenia navrhovateľa vymedzené v rámci odvolania a v podstate len veľmi všeobecným (s minimálnou úpravou použiteľným v akejkoľvek inej veci) spôsobom poukazuje na správnosť záverov okresného súdu, vrátane jeho odôvodnenia. Nadväzne takéto vyjadrenie nemožno z hľadiska náhrady trov konania hodnotiť ako tak odborne náročné, aby si vyžadovalo kvalifikovanú právnu službu. Len na okraj krajský súd dodáva, že odporca sa stotožňoval so všetkými čiastkovými závermi okresného súdu, t.j. i vecne nesprávnym konštatovaním, že cintorín nie je stavbou podľa Stavebného zákona.

21. Toto rozhodnutie bolo vyhlásené pred 1.7.2016, t.j. za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku, čomu zodpovedá i procesný postup a rozhodovanie odvolacieho súdu. V zmysle § 156 ods. 4 v spojení s § 211 ods. 2 O.s.p. je odvolací súd viazaný vyhláseným rozsudkom. Predmetná viazanosť sa týka (okrem iného) aj poučenia o opravnom prostriedku, či označovania strán sporu. K písomnému vypracovaniu rozsudku však dochádza za účinnosti „nového“ procesného predpisu - zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok. Vzhľadom k nie celkom jednoznačným prechodným ustanoveniam (osobitne § 470 ods. 1, ods. 2 veta prvá CSP) odvolací súd v rámci písomného vyhotovenia rozhodnutia čiastočne zohľadnil aj aktuálnu právnu úpravu; napr. číslovanie odsekov odôvodnenia, či podpísanie rozhodnutia všetkými členmi senátu.

22. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie **n i e j e** prípustné